

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 " — " Na štvrt roka — — 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. nem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Krvavé dni v Budapešti.

Revolúcia socialdemokratov. — Ukruťnosti policajtov.

Socialdemokrati hlavného mesta 23. a 24. mája zariadili si náramne krvavú zábavku. Bola to revolúcia v pravom smysle slova, ktorej v obeť padly mnohé životy ľudské a na ktorú dlho pamätať budú v Budapešti. Kto vlastne zodpovedný je za toto krveprelievanie? V prvom rade terajšia mungovská vláda. Ako po celej krajine, tak aj v Budapešti ľud a zvlášte vrstvy robotníctva žiadajú si do života uvedenie volebnej reformy. Túto do života ľudu hlboko siahajúcu reformu sľúbila už Khuenová vláda. Khuen padol a z jeho sľubov ničeho nevyplnil. Chýrny terajší ministerpredseda Lukács kľučkoval sem i tam, s každým dňom vystupoval s novými plánmi volebnej reformy a konečne za predsedu krajinského snemu, skrze mungovskú väčšinu, zcela nezákonným spôsobom vyvolil dal osvedčeného nepriateľa volebnej reformy: Štefana Tiszu. Toto rozhorčilo vrstvy robotníckeho ľudu a povzbudilo ho ku takému nerozvažitému kroku, ktorého smutné následky najviacej sám prinútený je znášať. Za krvavé vzbúry budapešťanskej triedy robotníckej v druhom rade zodpovední sú židovskí vodcovia socialdemokratickej organizácie. Títo v ich plátku «Népszava» rečenom a cestou letákov doprosta vyzvali ľud ku revolúcii. Počas prelievania krve ale ukryli sa, bo ani jedného nebolo na bojišti vidieť. Kým pobúrený ľud robotnícky šablami masakrovali policajti, zatiaľ zmužili židovskí vodcovia socialdemokratov karty hrali sa v ka-

viarňach. Že vzbura robotníctva tak veľkých rozmerov dosiahla, toho príčinou je konečne i neludské pokračovanie orgánov štátnej policaje. Policajti sú na to, aby robili, udržiavali verejný poriadok, strážili nad bezpečnosťou občanov a ich majetku, nie ale aby strielali a šablami rúbali do každého, či je to muž, žena alebo dieťa, ktorých na ulici popadnú. Ukruťnosti neludských policajtov najviacej rozdráždili robotníctvo a povzbudili ku výstupkom najohavnejšieho druhu. Priebeh cez dva dni trvajúcej vzbury zcela vecne podávame v nasledujúcom :

Vyhlásenie všeobecného štrajku.

Už v predošlom čísle medzi politickými chýrami oznámili sme, že socialdemokrati, následkom toho, že za predsedu snemovne vyvolený je gróf Štefan Tisza, 23. mája stroja sa vyhlásiť všeobecný štrajk. Tento štrajk 22. mája večer skutočne aj vyhlásili a následkom toho vo všetkých odboroch priemyslu a obchodu, teda aj v kníhtlačiarňach zastala každá práca. Skoro celé robotníctvo hlavného mesta nepracovalo vo štvrtok 23. mája a súčasnilo sa v demonstráciach, ktoré zprvu namierené byly len proti parlamentu. Následkom týchto demonstrácií byly :

Pouličné boje.

Dr. Boda hlavnomestský kapitán štátnej policaje už vopred porobil ďalekosiahajúce poriadky k udržaniu pokoja, v kasárňach na pohotove stálo aj vojsko, pechota a husari. Ponevác pochod socialdemokratov pred parlament policaj nedovolila a socialdemokrati dostať sa chceli

silou-mocou, vo štvrtok už včasne ráno veľké zástupy robotníctva a bez práce potlkajúce sa luzy, akej je dosť v každom veľkom meste, poberaly sa ku parlamentu. Po uliciach vedúcich ku snemu bol však postavený kordon, cez ktorý pustili len tých, ktorí sa vedeli legitimovať, že na tom okolí bývajú alebo nejakú prácu majú. Medzi nadmieru rozčuleným ľudom a medzi policajou poťažne vojskom udaly sa srážky, pri ktorých padol:

Prvý mrtvý.

Prvá srážka udala sa vo štvrtok predpoludním o 9. hodine v Dob-ulici, druhá na Alžbetinej okružnej ceste. Tretia srážka udala sa na Vacovskej ceste. Tu policajti asi 3000 robotníkov, ktorí prišli z fabrík na Vacovskej ceste a z Novej Pešte, chceli rozohnať. Zástup napadol policajtov a obsypal ich kamením. Viacerí policajti boli ranení. Na policajtov z revolverov viackrát strelili zo zástupu, načo aj polícia strelila. Jedna guľa smrteľne trafila bulharského zahradníka Krištofa Holuba, ktorý hneď na mieste vypustil dušu. Krem toho ešte deväť ľudí bolo ranené. Zástup sa potom rozutekal. Jedna časť zástupu vidiac krv sa zdivočila. Napriek zákazu policie zástup pustil sa po Vacovskej ulici smerom k parlamentu.

Bitky na námestí Slobody.

Po 10. hodine námestie Slobody obstalo už asi 10.000 robotníkov a okolo 11. hodine shrklo sa tam už asi 30.000 demonštrantov. Celé námestie obstali policajti a husári. Zástup sa veľmi nebezpečne choval a ustavične ozývaly sa výkriky:

- Nech žije revolúcia!
- Ku parlamentu!

Medzitým v Báthoryho ulici zástup demonštrantov napadol jeden vozeň elektrickej železnice a povybíjal na ňom okná. Šesť jazdeckých policajtov bežalo rozohnať demonštrantov. Odrazu zo zástupu ktosi strelil. Jedna guľa trafila jazdeckého policajta Jozefa Richtera, ktorý mrtvý padol z koňa.

Na to husári a jazdeckí policajti vrhli sa na zástup. Tisíce ľudí bez rozumu bežali na námestie Slobody. Tu odrazu sťa na znak zo všetkých strán padaly na policajtov kamene a

hrmely výstrely z revolverov. Husári a jazdeckí policajti vrhli sa na robotníkov, ktorí ale útok odbili. Zo stoličiek na promenáde námestia, postavili barrikády, ktoré zastavily jazdcov cestu.

Útok na elektrické železnice.

Medzitým zástup napadol elektrické vozne na námestí Slobody, vytlkol na nich okná a dodrúzgal ich. Desiat vozňov natolko porúchali že premávka zasekla. Zdivočený zástup povytrel dlažbu, povybíjal okná domov, poshadzoval tabule firiem a napadol budovu Rakúsko-uhorskej banky a bursy, ktorej obloky vytĺkli.

Pustošenie.

Zástup sa rozohnil a hrnul sa na Vacovskú okružnú cestu, do pobočných ulíc a všade pustošil, strielal. Na vozňoch elektrických železníc radom povybíjali okná a potom vytĺkali table výkladov a pouličné lampy.

Jazdeckí policajti a husári rad-radom rozháňali zástup vytasenými šablami. Na ľavo, na pravo padali dosekaní ľudia. Dobrovoľní ochrancovia sotva stačili poskytovať pomoc raneným ľuďom. Na poludnie potom elektrické železnice prestaly chodiť. V celom meste jeden za druhým stálo aj 20 rozbitých elektrických železníc.

Demonštranti v Nagymezö-ulici napadli palotu telefonu a v nej sa nachodiaci poštový úrad, aby znemožnili telefonovanie. Palotu obsypali guľami. V najkriticnejšom okamihu dobehli husári a ďalšie dobíjanie paloty prekazili.

Novšie obeť.

Na rohu Nagymezö-ulice a Dessewffyho ulice demonštranti prevalili jeden elektrický vozeň, vyzdvihli ho z kolajnic, položili križom cez ulicu, zatiskli predeň jeden druhý elektrický porúchaný vozeň, postavili dva tehlou naložené vozy jeden podľa druhého a zpoza barrikádov strielali a hádzali na policajtov.

Počas rozháňania zástupu v Nagymezö ulici jeden 12-ročný malý žiak Jozef Somló bol ťažko ranený. Trafil ho výstrel policajta.

V tom istom čase demonštranti v Podmanický ulici obľali špiritusom jeden elektrický vozeň a podpálili ho. Keď vytasenými šablami rozháňali zástup, jeden policajt pretal hlavu 11-ročnému Bélovi Baranyaimu.

Zakročenie vojska.

Odrazu na všetkých stranách hlavného mesta pustošil zástup. Položenie bolo nadmieru kritické. Hlavný policajný kapitán dr. Boda o pol druhej hodine postaral sa o to, aby celá vojenská posádka vyrukovala na ulicu. Celé vnútorné územie hlavného mesta popoludní bolo akoby vstave obleženia.

O 2. hodine popoludní minister honvédstva Hazai s viacerými generálmi zavítal na hlavný policajný kapitanát a radil sa s hlavným policajným kapitánom Bodom o spôsobe potlačenia demonstrácie.

Keď potom demonštranti popoludní o 3. hodine začali sa hrnúť do vnútorného mesta, všade im zastali cestu policajti a vojaci. Demonštranti ale napriek tomu sa ustavične ta valili. Lež na námestí Františkánov ich rozohnali. Rozprášený zástup obsypal kamením policajtov a zarachotily aj výstrely. Nato zástup znova rozprášili, pri čom opäť mnoho ľudí bolo ranených.

Dalšie pustošenie.

Popoludní okolo 5. hodine sa rozchýrilo, že ľud zmocnil sa Vacovskej cesty a Angyal-földu. Od Lehelovho námestia až po Novú Pešť cestu skutočne zástupy zaujali. Premávka elektrických vozňov už na poludnie prestala a zástup rozbúral cestu, poprevrhal furmanské vozy. Z dielne firmy «Neuchatel Asphalt Co.» a z dielne uhorskej asfaltovej účasť spoločnosti vyvliekli deväť kotlov na stápanie téru, na ceste zakúrili do nich, stopili asfalt a vyliali ho na koľajnice elektrickej železnice. Mimo toho na prevrhnuté vozy, na ktorých sa vyvážajú smeti vytýčili zástavu s týmto nápisom: «Parádny hynťov Štefana Tiszu.» Vrchnáky plynových lampa, na ktorých sklo už prvej boli rozbili, odšraubovali a lampy pozapalovali, tak že takmer po samú Novú Pešť polmetrové plamene blýskali z lampových stĺpov.

Na Vacovskej ceste horely hranice, tér, prevrhnuté vozy. Pred domom č. 113. robotníci strielali do niekoľkých vojakov 46. pešieho pluku a jeden vojak tiež strelil a robotník Grábits, otec šiestich dietok, mŕtvý klesol na zem.

Odhliadnuc od tohoto jedného prípadu, vojsko držalo sa pekne a svojim chladnokrevným, kor-

rektným vystúpením vyzískali si uznanie všetkých, ktorí boli svedkami týchto strašných hodín.

Na vnútornom území hlavného mesta obyvatelia Szondy ulice boli najbojovnejší. Tu ľudia celý deň stáli na ulici a čakali chýry o prelievaní krvi. V ulici robotníci večer porozbýjali všetky plynové lampy. Na to z námestia Oktogon husári na koňoch docválali do Szondy ulice. Na rohu Ružovej ulice z jedného domu zarachotily výstrely, načo policajti strelili na dom a jedného chlapa a jednu ženskú smrteľne poranili. Umierajúcich ľudí odviezli do nemocnice.

V čiaske siedmeho okresu zvanej Čikago pustošilo 8000 ľudí, ktorí lámali, ničili všetko, čo sa nivočif dalo. Pozahášali lampy, na Thökölyho cestu a na okolité ulice zahľadla nočná tma, neprestajne rachotily výstrely, cez ulice krížom poprefahovali dróty, tak že husárom zasekli cestu. Po 9. hodine jak vojsko tak policajti vytiahli zo svojich kasární. Luza na Thökölyho ceste napadla villy a viaceré ozbýjala.

Na Vacovskej ceste robotníci pristavili viac elektrických vozňov a rozdrúzgali ich. Na Ferdinandovom moste pristavili jeden voz, na ktorom bolo tridsať sudov petroleja. Petrolej podpálili. Krem toho podpálili aj jeden sklad na drevo. Fabriku «Phöbus» na elektrinu chceli podpáliť.

V Lehelovej ulici počas rozháňania vzbúrených zastrelili jednu robotníčku.

Pokus pustošenia chrámov.

Na Leopoldovej okružnej ceste kamením vybili viacej drahocenných okien baziliky svätého Štefana.

V chráme karmelitov v piatok predpoludním odbavovali sa služby Božie. Sotva sa začala bohoslužba, zarachotil výstrel. Guľa na šťastie netrafila.

Na kalvárii v X. okrese zbúrali viacej štácií, zrútili a nohami rozdrúzgali pred kaplnou stojací veľký kríž.

Podpalačstvo.

Večer na Vacovskej ceste a na okolí, na tridsiatich miestach vypukol oheň a hasičia celú noc mali robotu. Policajti len pod ochranou vojska opovážili sa ostať na ulici. Z do-

mov strielali na policajtov, vojakov ale nikto nebantoval.

Výbuch bomby.

Na okružnej ceste Vámház pod bránou domu č. 13. večer o 6. hodine vybuchla bomba, ale na šťastie nikoho neporanila. Ale sila výbuchu vytĺkla všetky obloky na dome a otras bol tak veľký, že domovník v svojom byte spadol na dlážku.

Zastavenie štrajku.

Vo štvrtok 23. mája večer o 7. hodine židovskí vodcovia socialdemokratov vydržovali shromaždenie a uzavreli, že pretože robotníci ukázali svoju silu, počet obetí ďalej rozmnožovať nebudú. Chceli demonštrovať a túto svoju vôľu aj previedli. Ku robotníkom vydali ohlas, aby v piatok rano každý vstal do práce.

Krvavé udalosti prevádzané vo štvrtok, na viacerých miestach opakovali sa aj v piatok 24. mája. Takáto udalosť bolo:

Pustošenie na Vacovskej ceste a v Kőbányi.

Na Vacovskej ceste v piatok včasne ráno len polícia udržiavala poriadok, vojsko tam nebolo. Robotníci najprv napadli elektrické vozne, dolámali ich a niekoľké aj spálili. Pouličné plynové lampy rozbili a slobodne valiaci sa plyn zapálili. Strážnicu č. 26. podpálili a zhorelo v nej všetko, čo vôbec zhoreť mohlo. Vzbúrený zástup potom prichytil sa ku dobíjaniu fabrík na vacovskej ceste. Na fabriky hádzali celú spustu kamenia a parkany fabrík podpálili. Na rohu Lehel ulice a Bucsú ulice zo zajatých vozov postavili barrikádu proti útočiacim jazdeckým policajtom, ktorí len strelbou boli vstave rozohnať zástup.

Rano o 8. hodine na Vacovskú cestu prišlo vojsko a pozdejšie aj 200 jazdeckých žandárov.

Z fabrík na Kőbányanskej ceste vytvoreni robotníci tiež napadli fabriky, ale len spustou kamenia, lebo v podpalačstve prekazilo ich vojsko a polícia.

Rozprašený zástup zaplavil Orczyho cestu. Vzbura bola aj pred miestnosťou odbornej organizácie kovových a železných robotníkov na Thőkőlyiho ceste, kde prevrhli viac elektrických vozňov. Lešenia teraz staveného domu č. 18. na Angyalföld ceste srútili a podpálili.

Stošesťdesiat krádeží.

V mutnom sa dobre loví. Toto mali pred očami počas vzbúr mnohí takí, ktorí radi poťahnu, kde čo môžu. Naokresných kapitanátoch oznámili 160 krádeží, ktoré úzko súvisia so štvrtkovými a piatkovými vzburami.

Aj ženy kradly.

V piatok cez poludnie 15 kistňami mydla naložený voz mydlára Alexandra Gerstla zastal pred jedným domom v Dráva ulici, bo kočiš v dome bývajúcemu obchodníkovi chcel vniesť jednu kistňu mydla. Lenže svoju povinnosť nemohol splniť, bo mu luza prevrhla voz, mydlo sa rozsypalo po ceste a vtedy ženské vrhly sa za korisťou. Ale táto zábava netrvala dlho, bo policajti všetky kradnúce ženy spolu aj s mydlom zahnali na okresný kapitanát, kde ženy zatkli.

Koľkí strajkovali v Budapešti a v bezprostrednom okolí?

Polícia berúc za základ všetky tie fabriky a dielne v Budapešti a Novej Pešti, ktoré zamestnávajú vyše 100 robotníkov, ustálila, že tieto fabriky a dielne zamestnávajú spolu 91.240 robotníkov. Z týchto 45.425 robotníkov pracovalo. Ponevác mnohí robotníci, keď aj nepracovali, ale sa na vzburách nesúčastnili, lež ostali doma pri svojich rodinách, v štrajku súčasnilo sa asi 30.000 robotníkov. Teda vyše polovice robotníkov neštrajkovalo.

Koľko škody narobili mestu a elektrickým spoločnostiam?

Hlavnému mestu a elektrickým spoločnostiam socialdemokrati cez dva dni narobili škody 143 tisíc korún. Škoda zapríčinená v jednotlivých fabrikách a obchodoch po okružných cestách obnáša viac stotisíc korún.

Koľko ľudí zomrelo a koľko bolo ranených v socialdemokratickej vzbure?

Dľa úradného výkazu následkom socialdemokratickej vzbury prišlo o život 8 ľudí. Medzi týmito bol jeden policajt. Ostatní boli kresťanskí robotníci.

Do hlavnomestských nemocníc odviezli 164

ľahšie ťažšie ranených. Medzi týmito bol jeden jedinký židák.

Proti koľkým zavedené je trestné pokračovanie ?

Dľa najnovšej úradnej zprávy trestné pokračovanie zavedené je proti 800 výstupkárom.

Židovskí vodcovia socialdemokratov v ich zasadnutí vo štvrtok večer vydržiavanom chvastali sa tým, že previesť chcú ich vôľu. Nuž na túto ich prácu ozaj nemôžu hrdí byť tí židovskí vodcovia socialdemokratov a ešte menej kresťanskí robotníci, ktorí s ohrožovaním vlastného života slepo nasledujú židov.

Z katolíckej Ludovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v stolici prešporskej.

Augustin *Gramantik*, tajomník strediska Katolíckej Ludovej Jednoty cieľom rozšírenia Katolíckej Ludovej Jednoty a katolíckej tlače na území prešporskej stolice od 4. do 22. mája shromaždenia vydržiaval v nasledujúcich obciach :

Diószeg. V shromaždení 5. mája vydržiavanom súčasťnili sa organisti-učítelia Šimon Kovács, Ján Holczer a Rudolf Lechner, učítelia Imrich Bócz a Ján Kozma. Tajomníka strediska početnému obecnstvu predstavil kaplán Ján Tihanyi. Počet členov zo 136 poriasťol na 168. Katolícke časopisy objednali 21.

Pustafödemes. Shromaždenie 5. mája vydržiavané zahájil farár Viktor Árvai. Prítomní boli: notár Árpád Marcell, organista-učítel Anton Daniszky, Alexander Szele a Rudolf Szele statkári. Počet členov 152. Katolícke časopisy objednali 36.

Páld. V Shromaždení 6. mája vydržiavanom prítomní boli: kaplán Michal Uhrík, učítel Jozef Spiegel, vedrödsky farár Ján Martinkovics, ktorý shromaždenie zahájil predstavením tajomníka strediska. Počet členov 37. Katolícke časopisy objednali 31.

Vedröd. Shromaždenie vydržiavané 7. mája. Prítomní boli: kaplán Michal Uhrík, dozorca pánstva Eugen Schwarczer, Franc Konyarek organista-učítel na odpočinku a Štefan Dvorák terajší organista-učítel. Shromaždenie zahájil horlivý farár Ján Martinkovics. Ku Jednote prihlásilo sa 51 členov. S týmto vo fárnosti ved

rödskej počet členov z 146 poriasťol na 197. Katolícke časopisy objednali 56.

Abrahám. V shromaždení 8. mája vydržiavanom súčasťnili sa: hlavný lesník Koloman Gresznárik a učítelia Franc Holászek a Koloman Bellán! Shromaždenie zahájil horlivý farár Anton Brázda. Počet členov z 59 poriasťol na 96. Katolícke časopisy objednali 53.

Majtény. Shromaždenie vydržiavané 9. mája. Prítomní boli: orgaaista-učítel Franc Kemenes a notár Pavel Satura. Shromaždeniu predsedal miestny správca farár Konšťantin Orbán. Počet členov z 22 poriasťol na 84. Katolícke časopisy objednali 31.

Farkashida. V shromaždení 10. mája vydržiavanom prítomní boli: Gustáv Dávid farár obce Apaj a Konšťantin Orbánka farár obce Majtény ako aj učítel Dezider Uhrin. Shromaždenie oduševňujúcou rečou zahájil dr. Mikuláš Madurkay farár obce Keresztúr. Počet členov z 39 poriasťol na 74. Katolícke časopisy objednali 86. Za miestneho správcu jednohlasne vyvolený bol učítel Dezider Uhrin.

Cziffer. Shromaždenie 12. mája vo veľkých rozmeroch vydržiavané. Ku tomuto shromaždeniu pod vodcovstvom učítela Jána Gólisz prišli mnohí občania aj z dedín Pusztapát a Vedröd a dostavili sa tiež i učítelia Imrich Siklós, Anton Cseppan a Alexander Zsoldos. Tajomníka strediska početnému obecnstvu zapalistou rečou predstavil horlivý dekan-farár Jozef Turcsek. Počet členov z 49 poriasťol na 168. Katolícke časopisy objednali 54. Ďalšie príhlasy ku Katolíckej Ludovej Jednote a objednávania na Katolícke časopisy vždy ochotne prijíma Ján Császár.

Kápolna a Igram. Shromaždenie vydržiavané 13. mája. Prítomní boli učítelia: Ludvik Takács, Štefan Kosinár a Eduard Glasz. Shromaždenie zapalistou rečou zahájil horlivý dekan-farár Anton Roszival. Ku Jednote prihlásilo sa 43 nových členov. Katolícke časopisy objednali 30.

Sárfö. V shromaždení 15. mája vydržiavanom prítomní boli: notári Ján Richter a Dezider Laczkovics, taktiež i učítelia Anton Voszatko, Kornél Janda a Ján Baranovics. Horlivý farár Ján Wiedermann zapalistou rečou zahájil shromaždenie, po čom tajomník zo strediska

rečnil o katolíckej tlači. Katolícke časopisy objednali 35.

Egyházfa. Shromaždenie vo Veľkých rozmeroch vydržiavané 16. mája. Ku tomuto shromaždeniu vo veľkom počte dostavili sa veriaci i z obcí: Királyfa, Hegysúr, Pénteksúr, Nagyborsa a Papkörmösd. Prítomný tam bol i učiteľ organista Alois Józsi. Tajomníka strediska shromaždeniu zapalistou rečou predstavil korlivý farár Viktor Maszarik. Počet členov z 75 poriastol na 110. Katolícke časopisy objednali 55. Z Királyfa a Papkörmöndu prihlásil sa ku Katolíckej ľudovej Jednote a Katolícke časopisy kedykoľvek objednať možno u Franca Deák.

Szencz. Shromaždenie 16. mája vydržiavané vzdor neprajného počasia navštívili početní členovia Katolíckej ľudovej Jednoty. Prítomní boli tiež: Matias Drevenyák farár obce Boldogfa a učiteľia Štefan Nagy, Ján Nagy, Matias Ritter a Anton Ritter. Shromaždenie zahájil miestny farár Alois Károly, po čom tajomník zo strediska v dlhej reči vysvetľoval terajší stav katolíkov u nás a v západných štátoch Európy. Počet členov Jednoty zo 165 poriastol na 181. Katolícke časopisy objednali 36.

Nagymácséd. Dňa 17. mája vydržiavané shromaždenie dlhšou rečou zahájil farár Ludvig Báthy. V shromaždení prítomní boli učiteľia Imrich Méry a Ján Méry. Počet členov Jednoty 180. Katolícke časopisy objednali 118.

Kismácséd. V shromaždení 18. mája vydržiavanom tajomníka strediska obecnstvu predstavil miestny správca Jednoty, učiteľ Imrich Bócz. Počet členov Jednoty 71. Katolícke časopisy objednali 18.

Nagyfödemes. Dňa 19. mája vydržiavané shromaždenie, v ktorom miesto úradne zamestnaného farára, tajomníka strediska obecnstvu predstavil učiteľ Henrik Szabó. Po oduševňujúcej reči tajomníka strediska ku Jednote prihlásilo sa 108. členov. Za miestneho správcu jednohlasne vyvolený bol farár Štefan Luzsicza. Katolícke časopisy objednali 38.

Jóka. Shromaždenie 20. mája vydržiavané navštívili: Aladár Vitéz árendáš, učiteľia Julius Baghy, Mikuláš Bartalos a Franc Nagy ako aj organista-učiteľ obce Illésháza Jozef Bartalos. Po oduševňujúcej reči tajomníka strediska, katolícke časopisy objednali 52.

Réthe. Matias Drevenyák horlivý farár obce Boldogfa zahájil 21. mája vydržiavané shromaždenie, v ktorom boli prítomní: Dr. Dezider Horváth, dôstojník Karol Prikkel a organista-učiteľ Elek Szorentiny. Počet členov Jednoty 62. Katolícke časopisy objednali 36.

Nagysenköcz. Shromaždenie 22. mája vydržiavané zapalistou rečou zahájil horlivý farár Jozef Heves. Po oduševňujúcej prednáške tajomníka strediska, počet členov Jednoty zo 16. poriastol na 57. Katolícke časopisy objednali 40.

Nová organizácia.

My katolíci neraz klajeme na židov a na slobodných murárov, pri čom povedáme: Tých je menej ako nás a predsa sú mocnejší než my.» Tak je. Nenávidíme kazárov a slobodných murárov akožto úhlavných nepriateľov kresťanstva, lenže neučíme sa od nich. Prečo že do vandrovania kazári stali sa mohútni, bohatí a vplyvní? Prečo oni majú rozhodné slovo či na obecnom, či na stoličnom, či v krajinskom dome?

Preto, bo sú svorní, bo jednomyselne bojujú za svoj program: vládnuť celým svetom. Nuž a tých šesťtisíc slobodných murárov (tolko je ich v Uhorsku) prečo robí tak veľký blak, že lakajú sa ho milióny katolíkov? Preto, bo sú svorní, bo jednomyselne bojujú za svoje zkazonosné zásady.

Nuž a katolíci akí sú? Rozvadení, roztratení, na stránky podelení, závistliví, leniví a ľahostajní. Niet u nás tej rodolásky, niet tej vytrvanlivosti, niet tej zaujatosti, niet tej obetivosti, niet tej usilovnosti, ktorú spatrujeme u židov. A veru v boji ten ostáva raneným a mrtvým, kto je nemotorný, kto je bojazlivý a kto nevie zbroj obracať.

Je to veru do plaču, že niekoľko tisíc židákov prevládze, obere, opanuje, zahaňbí, zpotupí, do pozadia vtisne, do otroctva vrhnúť môže milióny katolíkov. Prečo? Pre slabosť, pre neumelosť, pre ľahostajnosť, pre závisť a nedorozumenia. Ako by to inak vyzeralo s nami katolikmi, keby sme spolu držali. Bez rozdielu na materčinu, na pôvod a na stav. Jedon ako druhý, či Slovak, či Maďar, či Nemec. Nemali by sme na to hľadať, či je to pán, či chudíak,

či roľník, či priemyselník, nech sú len katolíci. Podaj ruku svojmu spoluveriacemu. Bojuj spolu s nim proti nepriateľom katolíctva. Ukáž tú spolupatričnosť všade majmä pri voľbách. Nehlasuj nikdy na odroňa, na kazára, na podozrivého katolíka, na liberála. Nenapomáhaj grošom dovandrovaného kazára, ktorý ťa nenávidí, ktorý na tvoju dušu, na tvoj dom, na tvoju roľu, na tvoje peniaze šlačí a špekuluje, lež daj tvoje peniaze takej banke, takému obchodníkovi, takému priemyselníkovi, ktorý ťa neošudí, neobere a ktorý nezrobí z teba opilca, žobráka otroka, vyvrhla. Hľaď vždy na svoju ľudskú podstatu. Nedaj sa klamať rôznym liberálom, ktorí sa ti pred voľbami líškajú. Nehľaď na pijatiku, na žranicu, na korunky, lež hlasuj na poriadneho katolíka, či má byť rychtárom, či výborníkom, či krajinským poslancom a hlasuj vždy zdarma, poctive, ako sa to na dobrého katolíka patrí. Len takto nadobudneme si obrancov, zástupcov a bojovníkov za našu vieru, za naše práva a za naše záujmy. Bez obetivosti, bez zaujatosti, bez jednomyselnosti niet víťazstva. Zle robí ten, kto katolíkov delí dľa reči na všeliaké stránky. Zle robí, kto slovenských katolíkov či ku liberálom, či k socialdemokratom, či k luteránskym a pokrokárskym národniarom vábi a žene. My katolíci patríť máme len ku jednej strane a to je strana kresťanská ľudová. To je jediná strana katolícka. Tie ostatné sú nekresťanské, neznabožské. Ktorý katolíka takéto strany napomáha, či so svojim grošom, či so svojim volebným hlasom, nenie opravdovým katolíkom. Liberálov dobre známe. Ba natolko, že sa nám už zhnusili. Títo nech sa nám ani na oči neukazujú. To isté povedáme o socialdemokratoch a o luteránskych národniaroch. Z jedného koreňa vyriastli. Jedon ako druhý. Ani liberál barón Lévy, ani socialdemokrat Jakub Weltner, ani Milán Hodža ako vodca luteránsko-pokrokárskej národnárskej strany nezastane, neobháji nás katolíkov. **My iba v kresťanskej ľudovej strane môžeme dôverovať.** Je pravda, že stránka táto vela urážok utrpela od liberálov, od socialdemokratov a od luteránskych národniarov. Vela špiny nahádzali na ňu, lenže ktorý neznaboh alebo luterán šetril bránil a chválil katolíkov a ich politickú stránku? Žiadon. A práve preto naša strana **novú agitáciu musí**

zачаť. Novú nádej vliat do srdca lahostajných a pochybných. **Sorganizovať musí všetkých katolíkov pod jedon prapor.** K tomuto účelu potrebujeme smelých, obetavých, pracovných a dôsledných mužov. A máme ich, len ich treba nasledovať. *Korteš.*

Žiadajte a obdržíte!

Haňbím sa, keď si pomyslím na naše posledné poslancecké voľby. Kolké huncútstva povykónávali istí liberáli, ktorých úlohou bolo čím viac teliec a baranov (zakúpení voličia nie sú iné) dohnať pred volebného predsedu. Kolkí voličia za svoj hlas prijali judášsky groš a otravu židovských krčmárov. Kolkí voličia nevedeli čo je vlastne voľba a akého kandidáta oni napomáhajú s ich «drahou» dôverou. Dost natom, mungovia obdržali väčšinu, akej ani tyran Bánffy, bývalý ministerpredseda, nesohnal žandarmi, vojskom a nečestným figlom. A väčšina nazvala sa stranou pracovnou a vyznačila si za program «oblažiť ľud Uhorska a uskutočniť všetky sľuby, ktorými mungovia voličov omámili».

Len skoro však vyšlo na javo, že Khuen-Héderváry nie preto kúpil poltrefa sta mungov aby v krajinskom dome vynášali statočné zákony a pracovali za blaho krajiny, lež výlučne za to dal mandát kadejakým odkundesom liberálnym, aby odhlasovali nový vojenský zákon, ktorý také hrozné a ohromné obeť žiada od Uhorska či v peniazoch, či v krve. A mungovia vyhovejú žiadosti vojenských kruhov, ktoré nehľadia na to, že my neni sme vstave znášať tie ohromné farchy, bo mungovský poslanec tak musí hlasovať, ako mu rozkáže ministerpredseda, akožto pastier stáda a majiteľ vládnych válovov. Mungo nehľadí na to, mášli chleba, kapusty, mášli zárobku, mášli s čím zaokryť svoje deti, bez slova, bez výčitku svedomia odhlasuje nové farchy a ide pokojne po svojom obchode.

Pravda, na toto nemysleli voličia, ktorí hlasovali na vládnych kandidátov. Lež ani mungovia nezradili voličom, že Héderváry k čomu vlastne potrebuje ohromnú väčšinu. Prečo rozhadzuje milliony za hlasy voličov a prečo teče pálenka potokami.

Nuž la, tak je to s našimi ľudmi. Odkedy ich napomíname, aby sa varovali liberálov. Od kedy im vysvetľujeme, že naša vláda nenie za ľud, lež proti ľudu, bo ona vždy to koná, čo jej vo Viedni rozkážu. A rozkazy tie namierené sú vždy proti Uhorsku. Naši ľudia však dajú sa mámiť a klamať. Častokrát sú bojazliví, trasú sa pred notárom a slúžnym. Neraz proti svojmu presvedčeniu hlasujú, aby vraj pokoj mali s úradami a s pánmi, ktorí pomstvia sa na ľude.

My známe všetky okolnosti medzi ktorými náš ľud nažíva. Známe jeho nepriateľov. Známe hnusné prostriedky a huncútstva, ktoré liberáli pri voľbách používajú proti ľudu, len aby k mandátu nedostal sa kresťanský kandidát. Známe korrupciu, ktorá panuje po celej krajine, predsa ale povedáme a prisaháme, že keby ľud bol pevný vo svojom presvedčení, keby nehladel na núkané mu peniaze a pálené, keby sa ne triasol pred vládnymi kortešmi, slovom: keby **chcel**, ináč by bolo v krajine ako je. **Chceť** treba, priatelia moji a mungovia buchnú. **Chceť** treba a obdržíte spravodlivú a statočnú volebnú reformu a vtedy vy budete voliť a nie slúžny a žandár.

Hor' sa teda! Tu je svrchovaný čas! Nečakajte ďalej! Nezaháľajte, lež žiadajte si čím hlasnejšie na ľudových shromaždeniach všeobecné právo volebné.

Ondrej Hladký.

POLITICKE CHYRY.

Mungovia v práci

Politická strana národnej práce nesmierne škody zapríčinila krajine hrišným zaháľaním jej cez dva roky, ešte viacej ale škodí Uhorsku jej prácou, akú prítomne vykonáva v zákonodarstve a vo verejnom živote. Z dlhého spánku prebudení vyslancovia mungovskí v parlamente od niekoľko dní chovajú sa ako diví Indiáni. Proti domovým pravidlám snemovne, teda zcela nezákonne, za predsedu parlamentu vyvolili najrozhodnejšieho nepriateľa všetkých práv pospo-

litého ľudu. Tento osvedčený nepriateľ oprávnených požiadavok ľudu je gróf Štefan Tisza. Cíti on aj svoju moc a hneď po jeho volbe začal v parlamente zúriť takým spôsobom, ako keby už celkom o rozum bol prišiel. Toto je práca mungovcov v parlamente. Čo ztvárajú mungovci okrem parlamentu, toho dôkazom boly predošlé krvavé dni hlavného mesta. Mungovcov netreba sa báť, nadovšetko ale treba sa báť ich práce.

koalícia opozicionálnych stránok.

Medzi stránkami upozície zvlášte vyslancovia kresťanskej ľudovej strany dali si vždy na tom záležať, aby krajinský snem darmo čas nemrhal, lež ako práceschopná ustanovizeň vynášal zákony krajine potrebné. Ponevác za terajších okolností, pod predsedníctvom grófa Štefana Tiszu, snem práceschopný byť a povolaniu svojmu sodpovedať nemôže, z kresťanskej ľudovej strany vznikol ten návrh, aby cieľom zavedenia poriadku a práceschopnosti v parlamente, predovšetkým v otázke volebného práva a predlohy o zbrannej moci spojily sa, teda koalíciu utvorily všetky opozicionálne stránky. Vodcovia opozicionálnych stránok ochotne osvojili si túto myšlienku kresťanskej ľudovej strany a 24. mája v tejto záležitosti vydržovali už aj poradu, v ktorej kresťanskú ľudovú stranu zástupovali: Georg *Szmrecsányi*, Mikuláš *Zboray* a Karol *Huszár*.

V porade cieľom utvorenia koalície opozicionálnych stránok, pokračovalo sa 28. mája. V otázkach o volebnom práve, o predlohe zbrannej moci, ako aj o zavedení poriadku v parlamente, úplne dohodly sa opozicionálne stránky a v snemovom zasadnutí 29. mája pokračovaly už na tomto základe.

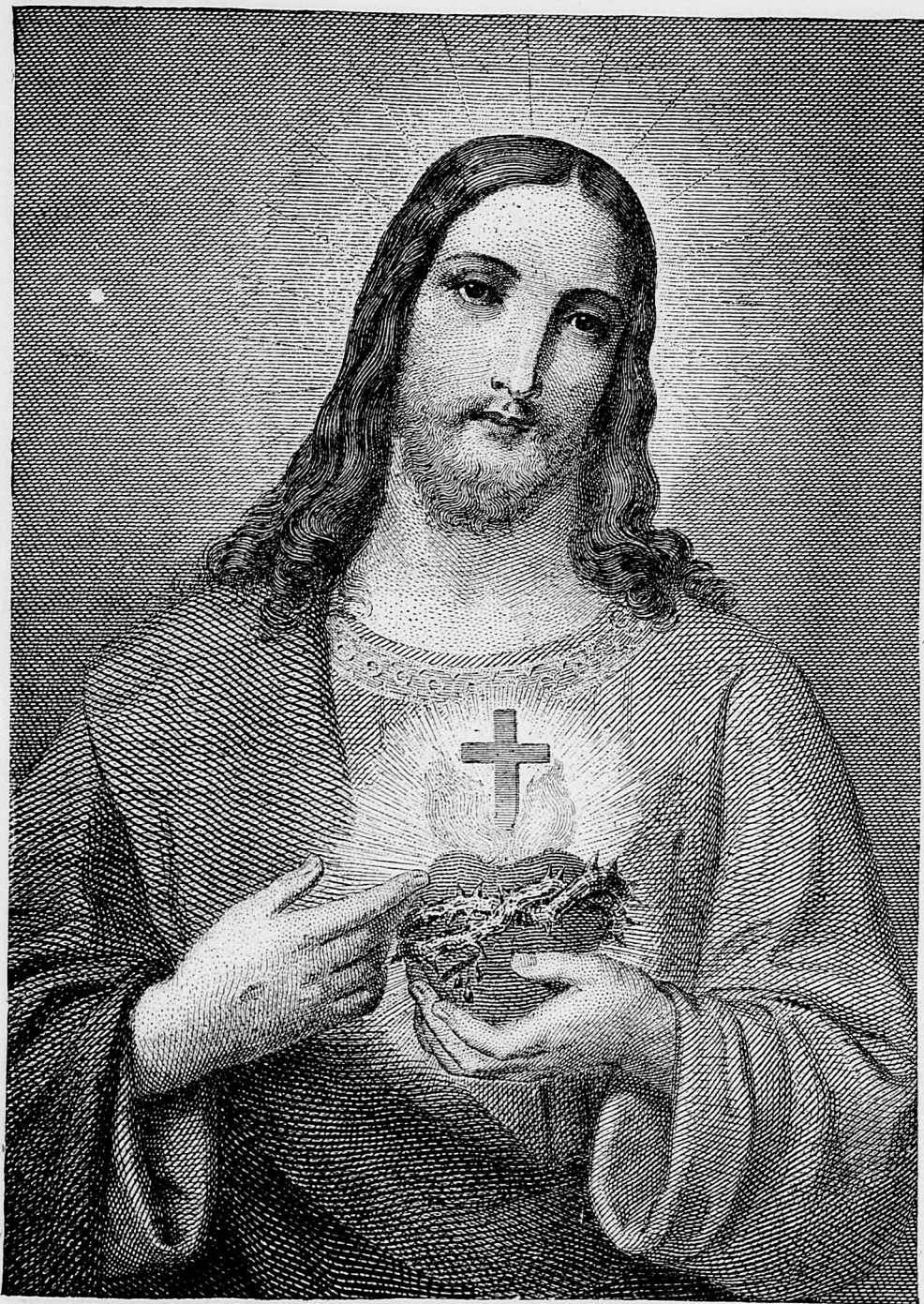
Ministerpredseda vo Viedni.

Ministerpredseda Ladislav Lukács 25. mája odcestoval do Viedne a bol na výsluchu u jeho veličenstva kráľa, ktorý zaiste veľmi bol zvedavý čo zapríčinilo a ako vypadly tie vzbury v Budapešti. Lukács bol s jeho audiencou celkom spokojný a novinárom, ktorí naň zvedave čakali len toľko povedal, že v politike neni žiadnej zmeny a že on úplne prevede jeho program.

Polpiata miliona štátnych peňazí na voľby.

Krajinský vyslanec Zoltán Désy v súrnej interpellácii oznámil a dokumentami dokázať chcel

čal zasadnutia z násilnosťami, proti ktorým z kresťanskej ľudovej strany ostro ohrožovali sa vyslancovia Štefan Rakovszky a Georg Szmre-
csányi. Vo štvrtok 23. mája väčšina mungov

Najsladšie Srdce Pána Ježiša.

krajinskému snemu, že na kandidátov pracovnej strany z krajinských peňazí vzali *polpiata miliona korún*. Keď to krajinský vyslanec Zoltán Désy dokáže, bude to ostré zaucho pre všetkých mungov.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov podpredseda snemovne Pavel Boethy, minulý týždeň za

zcela nezákonne Tiszu vyvolila za predsedu snemovne.

Stefan Tisza netrpezlivo čakal na toto predsedníctvo a ho hneď aj nastúpil. Zasadnutie 24. mája viedol už Tisza a dopustil sa neslýchaných výstupkov a násilností proti pravidlám snemovne a slobode slova. Zasadnutia snemovne odročené boli do 29. mája.

Z CUDZOZEMSKA.

Štrajk anglických robotníkov premávky zúri prítomne nielen v Londýne, lež rozprestiera sa už na celé Anglicko, Skótsko a Irsko. V Londýne panuje už nevýslovná drahota. Potravné články berú zkasu na lodach a železničných stanicash, bo neni, kto by ich do mesta dovážal.

B E S E D N I C A.

Otrávil sa klobáskou.

Zábavná rozprávka.

Horár Chvojka chodieval každého dňa do hory ku rúbačom a bavieval sa tam za celý deň. Žena každé rano dala mu do kapsy obed, pozostávajúci z kusa syru, mäsa, trochu bryndze, slaniny, chleba a zo skleničky za pár glgov brndžalky. Pred pár dňami u horárov zabíjali, mali teda aj svieže klobásky, z ktorých horárka mužovi svojmu jednu upražila a aby skôr vychládla, s tanierom zvonku na okno vyložila.

Chodili tadiaľ po ceste furmani, vodiaci kláty z hory na blízku pílu. Išiel tadiaľ aj furman Mišo, dobre hladný a čo divu, keď mu vôňa upečenej klobásky pod nos dorazila, že vzniklo v ňom pokúšenie. Obzeral sa, že odkiaľ to? I vidí z vonku na obloku tanierik a na ňom presúšajúcu sa milo voniacu a príjemne naňho usmievaťúcu sa klobásku. Neodolateľná chuť na klobásku zmocnila sa Miša a žalúdok mu odkázal: Ej, keby si bola radšej vo mne!

Mišo sa v tom ohliadne a nevidí nikoho, urobí jeden-dva kroky, poskočí a milá klobáska prilepila sa mu o prsty, aby hneď v nasledujúcich okamženiach prepadla sa do hĺbky Mišovho žalúdka.

— Ej, veru bola dobrá — pomyslí si Mišo a ešte väčšmi je naradovaný z toho, že ho žiadna živá duša nevidela.

— Hió, hota — pleskne bičom ponad kone a zaviezol kláty na pílu, ležiacu v blízkosti horárne.

V tom sa horár sberá do hory, stúpi ku oknu a chce si klobásku na obed určenú zakrútiť do papiera, lež klobásky tam už nebolo. Tanier bol prázdny.

— Žena! — voiá horár — kde si dala tú klobásku? Tu jej neni.

— Tam bola — odpovedala zadivene žena — kde sa podela? Kto ju mohol vziať? Pes a mačka tu neboly, deti spia, slúžka išla pre trávu, voľakto ju predsa len musel uchmatnúť.

A mnoho otázok bez odpovede dávali si horárovci jeden druhému. Najviac ale za chutnou klobásou banoval horár keď ho tak o ňu nejaký nepovolaný hosť pripravil.

V tom však, jako tak horár nad zmiznutou klobásou premýšľal, vzkrslu v ňom podozrenie na furmanov, ktorí od rána popod okná horárne kláty na pílu vozia.

— Hopsa, hneď sa dozviem... a beda mu — riekol horár, vezmúc klobúk na hlavu a do ruky sukovitú palicu.

Á potom ponáhľal sa do blízkej píly, kde furmani kláty z vozov skladali.

— Chlapi, pre milosrdenstvo božie, chytro povedzte, ktorý mi tú klobásku z obloka vzal a zjedol? Furmani stáli nemo, žiaden neodpovedal.

— Hovorte chytro! Žiaden sa nepriznáva? Ktorí ste vzali a zjedli tú klobásku? Beda mu, kto to urobil, lebo to bola klobása strichnínom namiešaná, na otrávenie líšek!

Furmani pri tých slovách naľakaní pozerali jeden na druhého, ale nikto neodpovedal, ani jeden sa k ničomu nepriznal.

— Za hodinu je po ňom, kto ju zjedol a nebude mu žiadnej pomoci, bez milosrdenstva musí umrieť! — strašil horár furmanov.

— Na tie slová zaklínali sa všetci, že o klobáse nič nevedia.

S tým sa horár vrátil domov, ale sotva že do svojho príbytku vstúpil, už tu za päťami za ním ide furman Mišo s kyslou tvárou.

— Už či je tak, lebo tak, pán horár — hovorí Mišo — ale darmo je, musím sa priznať, že som vám tú klobásku ja vzal a zjedol. Len vás prosím, ak môžete, pomáhajte mi, aby som nezomrel. A pri tom pustil sa do plaču.

— Há! strela sa ti do pečene! — hovorí horár, tak ti bolo treba! Zahynieš jako pes! Načo si maškrtil klobásku, keď tá nebola pre teba?

— Jaj Bože, prebože — jajkal Mišo — ach ktože bude chovať moje drobné deti a ženu?

— No, ľúto fa mi je — hovoril horár — pomôžem ti, ak sa ti pomôcť dá, ale druhýraz nebantuj to, čo neni tvoje. Proti otráveniu nič iné nepomôže, len vziať na dávenie. Klobása musí von zo žalúdka.

— Robte so mnou, čo chcete, len mi pomáhajte, hovdri Mišo.

— Musíš vziať na dávenie, aby otrávená klobása vyšla z teba von — riekol horár, ale nemohol sa pri tom zdržať smiechu.

— Len mi skoro volačo dajte, čokoľvek to bude — prosil Mišo.

A horár pahlného Miša za klobásku potrestať chcel. Odkrútil v tom zo svojej drevene fajky trisku, ktorá močku v hojnosti vylievala a hodnú dávku močky vylial Mišovi do úst.

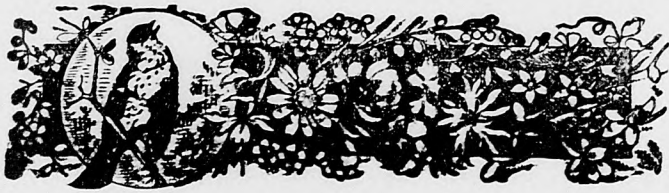
Účinok a následok toho bol hrozný. Mišo vydal

klobasu von zo seba. Potom vďačnými slovami ďakoval horárovi za zachránenie života.

Horár mu dal naučenie, aby sa napozatým ziadnej klobásy netýkal, lebo že neni istý, či je nie namiešaná otravou na líšky.

Na druhý deň prišla Mišova žena k horárovi a doniesla trirazy takú veľkú klobásu horárovi vrátiť, jako bola tá, čo včera jej muž z okna potiahol a zjedol a tiež vrele ďakovala horárovi za zachránenie života jej muža.

A Mišo? Od toho času za svet by sa nedotkol žiadnej klobásy, čo by bol jaký hladný. Zapamätal si dobre, jako je to otráviť sa klobásou.

CHYRNIK.

Jeno veličenstvo kráľ ubohým vyhorelcom obce Gnezda (spiš. st.) zo svojej privátnej pokladnice veľkodušne udelil podporu 5000 korún. Ako z Viedne oznamujú jeho veličenstvo následkom prechladnutia ľahko chorlavie, vzdor toho však neunavene vybavuje štátne záležitosti a v druhý svätodušný sviatok vo výsluchu prijal do Viedne vymenovaného nunciusa pápežského Rafaela *Scapinelliho*.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Jozef *Ikrényi*, kanonik trnavský, cez mnohé roky blahonosne účinkujúci nekdý farár hrušovský v 78. roku zomrel 26. mája.

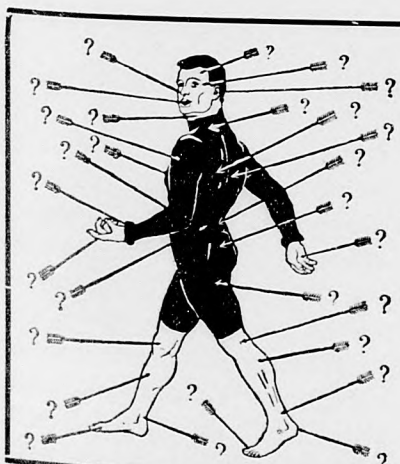
Z biskupstva spišského. Tí mladíci, ktorí by do spišského semenišťa chceli byť prijatí, 30. júna osobne hlásif sa majú v biskupskej kancelárii v Kapituli.

Z biskupstva nitrianskeho. Konkurs do nitrianskeho vyššieho a nižšieho semenišťa vypísaný je na 1. júla. Ku prijatiu hlásif sa môžu mladíci po odbave nej 4. 5. 6. 7. a 8. triede. Prihlasujúci sa, so školským

vysvedčením, s krstným a birmovným listom 30. júna osobne dostaviť sa majú v kancelárii biskupskej.

Baňskobystrické biskupstvo založili: pápež Pius VI. a kráľovna Maria Terezia roku 1776. Rozprestiera sa na území stolice zvolenskej, hontianskej, turčianskej, tekovskej a nitrianskej. Terajším biskupom od roku 1904. je Wolfgang *Radnai*, ktorý je štrnástym v rade baňskobystrických biskupov. Skutočných kanonikov je šesť, na čele s veľkým prepoštom Ladislavom Vissnyovszkým. Dekanátstvi je v diecézi 12, fár 112, filiáliak 357, kostolov a verejných kaplíc 257 a kňazov 174. Najstarsím kňazom je Jozef *Szepessy*, ktorý narodil sa roku 1814. Počet duší na území biskupstva obnáša 307.103, z tých je katolíkov 221.254. Katolíckych škôl je v diecézi 134, do ktorých chodí 21.207 detí.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán bisku dr. August *Fischer-Colbrie* v prvý deň svätodušných sviatkov v sidelnom chráme biskupskom slúžil slávnostnú sv. omšu, po ktorej veriacim udelil pápežské požehnanie a plnomocné odpustky. V druhý deň sviatkov svätodušných veriacim košickým udeľoval sviatosť birmovania. V tohoročnom V. obežníku cirkevnom osvieteny pán biskup uverejnil nové nariadenie pápežské o modlení sa breviára a nové naloženie patričného ministerstva o ochrane stromkov a vtáctva. Franc Kollányi, opát z Jáku minulý týždeň navštívil osvieteného pána biskupa a v jeho sprievode odcestoval do Jászova na návštevu dr. Melchiora Takácsa, praeláta praemonštratských kňazov. Spomenutý opát z Jáku s bratom i s troma druhami pred dvoma týždňami bol v Ríme, z ktorej príležitosti sv. Otec pápež prijal ich v súkromnom výsluchu a udelil im apoštolské požehnanie. Náhrobný pomník kniežafa Rákócziho II., ktorý vyhotovil umelecký sochár Barnabáš Holló, umiestnený je v kaple sv. Štefana. Cez svätodušné sviatky vo všetkých kostoloch usporiadaná bola zbierka pre spolok Alžbety v prospech nevyliciteľných nemocných. Dňa 22. mája bol výročitý deň smrti Zigismunda Bubicsa, nekdajšieho biskupa košického, za jehož dušné spasenie slávnostné requiem slúžil praelát, kanonik a mestský farár Ondrej Kozora. Spolok katolíckych tovarýšov 26. mája uspo-

Máte bolesti?

Potrebuje Fellerov Elsa-Fluid a Fellerov^o Elsa pilulky, ktorých je jediný dorábateľ EUGEN V. FELLER, dvorný lekárnik v Štubici Kostolná u. č. 18. (Záhrešká stolica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dľa našej vlastnej zkušnosti uľavuje boľasti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči reumu, lámku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové boľasti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, náche, boľeniu prs a hrdla, zimničému stavu a z prievanu alebo z prestidnutia pochádzajúcim neuhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Fellerov-ovým menom a ochrannou známkou. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomosť priniesť, že tisíce ľudí uživa «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pilulky» čo výtečný liek proti žalúdočným nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťažobe, nadutiu, maternici, zatvrdnutiu stolice, rozličným troviteľným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnoty, boľasťam žily, hnosobe atď. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chránme sa od nápodobnín a každý nech adresuje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná- ulica 18. (Záhrešká stolica.)**

riadal výlet do doliny Hernád. Franc Beziak, t. pápežský komorník a na odpočinku farár z Misztóka, na pamiatku toho, že pred 50 rokmi na tunajšom gymnáziume praemonštratskom zložil matúrku, spravil fundáciu 2000 korún, z jejžto úrokov dvaja dobrí žiaci z priemyselnickej rodiny pochádzajúci vyznačení majú byť podporou. Tenže veľkodušný duchovný na dom Piusa nemocných a zostaralých kňazov a na domoveň sv. Jozefa daroval 1000—1000 korún.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Zriedkave peknej slávnosti účastné bolo katolícke obecenstvo 16. mája, keď po birmovke 270 žiáčiek internátu kláštora anglických mníšiek, pani Adalbertová Körtvélyesi vyznanie katolíckej viery zložila do rúk osvieteného pána biskupa, z bludu luteránov prestúpiať do katolíckej cirkvi. Z tejto príležitosti ku prestupujúcej a početnému obecenstvu hlboko dojímavú reč držal praepošt a mestský farár Adalbert Zaborovszky. Žiačky internátu anglických mníšiek potom zariadily peknú slávnosť, na ktorej súčasťnila sa katolícka inteligencia celého mesta a Matiaš Uhlárik, predseda kráľovského súdu a spolu i predseda katolíckej obce, na počtu osvieteného pána biskupa dal slávnostnú večeru. V prvý deň svätodušných sviatkov vo farskom kostole slávnostnú sv. omšu slúžil praepošt a mestský farár Adalbert Zaborovský. V hlavnom kostole farskom cez svätodušné sviatky vydržovaná bola 40 hodinová pobožnosť poklony preveľbnej sviatosti oltárnej. Ján Bartoš, tajomník strediska Katolíckej Ludovej Jednoty minulý týždeň cestoval po území dekanátskeho okresu Soóvár a v 13 obciach utvoril a posilnil organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty, ku ktorej všade prihlásilo sa mnoho nových členov. Bohoslovci tunajšieho grécko-katolíckeho semeníša 25. mája usporiadali peknú, rok zaključujúcu slávnosť. — *Rabocz:* Velební otcovia lazaristi Jozef Danielik a Jozef Báthora od 12—18. mája vydržovali tu sv. missie, z ktorej príležitosti ku sv. sviatostiam mnoho národu pristúpilo z celého okolia. V posledný deň slávnostnú sv. omšu slúžil a za prítomnosti početného národu processiu s misijným krížom viedol praepošt a prešovský farár Adalbert Zaborovszky. — *Vichrice* a lejaky minulých dní mnoho škody zapríčinili v obciach: Bajorvágás, Orló, Kisszeben, Lyubotin a Pécsujfalu. — *Szinye:* Na tunajšiu poštovú stanicu vymenovaná je vdova po Ondrejovi Plenczner. rod. Kasztell.

Chýry zo Spiša. Kézmarská polícia v osobe mestských pastierov Mateja Šoltésa a Michala Karpeľiho, ako aj v osobe mestského robotníka Jána Plaka chytila nebezpečných dobrých vtákov, ktorí sa do viac domov vlámali po nociach a kradli všelijaké veci. Všetkých troch posadili do chládku. — Tiež v Kézmarku smrteľné nešťastie potkalo 14. mája na jednej roli kočiša Michala Mrovka. Ako valcoval, prišiel dáko pod válec a pod kone, odkiaľ vytiahli ho už len mrtvého. — V Richvalde predávať sa bude 3. júna predpoludním v urbárskom lese hneď pri obci 2188 kusov smrekov, ktoré obsahujú 1574 kompaktných kub. metrov. Šacovná

cena je 11.526 korún. — Z našej obce v mesiaci apríli na železnici do iných krajov Uhorska odviezli 219 oviec a 69 ošípaných, do cudzozemska ale dva kone a 99 kusov rožného statku. — Smolnickému r. k. učiteľovi Francovi Sobišekovi minister výučby za jeho 43 ročné zdarné učiteľské účinkovanie vyslovil svoje uznanie. — V Levoči nešťastne pochodil 16. mája Ján Weinhard, professor reálky. Ako s flóbertkou v ruke striehol na potkanov, svojim kabátom dotknul sa spúšťača, zbraň vypálila a náhitok vnišol mu do hlavy. Nešťastného zaraz odviezli do Budapešti cieľom operácie. — V Novej Vsi 14 ročná slúžka Eva Uliční ľahla si na železničné koľajnice, kde ju zadrávil dojachajúci vlak. — V Podhradí na ostatný krajinský jarmok prihnali 1200 kusov rožného statku a 300 koní. Cena statku spadla. — V Levoči má byť 2. júna krajinská výstava na na víno. Najlepšie víno prinesú z Tokaja, zo Sedmohradska, z Badacsonyai zo Szekszárdu, z Vilyányu, z Gyöngyösisonty, z Jágru, z Ermelléka, z Kecskemétu, z Ceglédu a zo všetkých vlnorodiach významnejších vidiekov krajiny. Víno zadarmo sa bude koštovať. Samé obecenstvo bude súdiť, že ktorému vínu prislúcha prvé miesto. — V našej stolici zúrila 16. mája strašná búrka, zvlášte v Poprade a v Podhradí bola tak veľká, na jakú nevedia sa rozpamätať ani najstarší ľudia. V Poprade okolo 4. hodine popoludní tak sa lial dážď medzi hrozným hrmením a blýskaním, ako by potopa sveta bola mala nastať, za krátky čas premenila sa ulica na veľkú riekku. Neskorej lieskovcom podobný hrad padal a zaplavil cesty vo výške 10 centimetrov. Medzi Matejovcami a Spišskou Sobotou podmyla voda na poldruha kilometra železničnú dráhu. V Podhradí bol pretrhnutiu oblakov podobný lejak. Voda vzala tam viac mostov a natoľko podmyla železničnú dráhu, že vlak musel zastať a nemohol dojsť do mesta. Okolo šiestej večer nastala taká tma, že treba bolo lampy zažať. Voda spôsobila veľkú škodu v siatinách. V Torisku pretrhly sa v ten deň oblaky. Vo vode zahynul jedon malý chlapec a 31 kusov rožného statku. V Jurskom sa tiež pretrhly oblaky, voda znivočila celý chotár. Škoda je ohromná. Ubohí gazdovia sú celkom zronení. — V Letanovciach 14. mája zúrila tak veľký víchor, že svalil sedem stodôl a 14 veľmi porúchal. — Pri obci Dráve na vrchu Gehol 12. mája v noci bol tak veľký ľadovec, že zabil 18 oviec. — V Starej Vsi ustanovil výbor, že zdvihne pre obec pôžičku 21.300 korún. Stolica potvrdila to na zasadnutí 21. mája. — Uhorský turistický spolok od 11. do 15. augusta výlet sriadi do Tatier.

Židovskí bankovní direktori. V Galícii obkradli teraz židia dve banky. Z Bolšovic ufujazdili dvaja direktori židia do Ameriky a z banky, ktorú spravovali, na cestu vzali sebe len polmilliona korún. Do obehu pustili i falošné zmenky (veksle). Podobne urobili dvaja iní židovskí direktori v Przemyslu. Tu oklamali banku o 200.000 korún a tiež utiekli do Ameriky. Mnohí malí roľníci prišli o peniaze. Obchádzajme teda z ďaleka banky židovské!

Vražda. V Trenčíne robotník Fedor Bilecký so sekerou zabil svojho švagra Gabriela Kotiru. Vraha zaraz zatkli.

Ohňom zapríčinená smrť. Z Nitry oznamujú: V obci Urmince v majeri Bélu Fuchsa v stajni spal bires Tomáš Mikula so svojim 8-ročným synom Štefanom. Mikula pred ľahnutím zapálil si na fajku, od ktorej sa chytila slama, na ktorej ležali. Keď povstal oheň, bires od dennej práce ukonaný aj s chlapcom hlboko spali a zobudili sa len vtedy, keď už plamene šlahaly na nich. Ľudia sa sbehli a vyniesli strašne popálených z horiacej stajne. Nešťastných odviezli do nitrianskej nemocnice, kde zomreli medzi strašnými bolesťami.

DOPISY.

Nižna (orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráčte uverejniť tento dopis v našom obľúbenom «Krestane».

K doplneniu mojeho dopisu v 17. čísle «Krestana» uverejneného, v ktorom som obsérne opísal, ako v Nižnej, Podbjeli a Zemanskej Dedine 1070 dospelí veriaci slávne pochovali pálenku, sdeľujem ešte všetkým milovníkom života striezlivého a nadovšetko kresťanským rodičom, o blahobyt duševný a telesný dietok svojich starostlivým a spolu všetkým vychovávateľom dietok, ako sa slávne odbavil antialkoholický (protiliehový) školský deň v Nižnej a Podbjeli.

Ponajprv poznamenávam, že vo farnosti našej v Nižnej ako matke a v Podbjeli ako filiálke máme pekné školy katolíckej vystavené, každá s dvoma učebnými izbami i s dvoma učiteľmi. Tieto školy sme pred 35—40 rokmi vystavili pomocou nášho staručkého p. farára a bývalého dekana, ktorý na nižnanskú školu 3275 korún, a na podbjelanskú 3914 korún nasbieral a nám oddal, pri čom veľké boje musel vystáť, lebo nás už vtedy na obecné a štátne, t. j. beznábožné školy navádzali a peniaze sľubovali tehďajší kráľovskí školdozorcovia, my ale, ako verní katolíci, neprijali sme judáске peniaze, lež nasledovali sme nášho duchovného pastiera a vybudovali sme pekné katolíckej školy, ktoré i dnes jako paláce na ozdobu sú obciam našim, a zaviazali sme sa, že i na budúce tie školy jako katolíckej udržiavať budeme.

Do týchto škôl chodí každodenných dietok po 120, ktoré vždy riadne usilujeme sa posielat, vyjmúc jarné práce, keď 11—12 ročné dietky na 1—2 týždne vystanú zo školy.

Keď náš terajší p. administrátor v pôstnom čase Braterstvo Striezlivosti pre nás dospelých založil a my sme na jeho hlas pastiersky v tak veľkom počte tej peknej čertovici sa zriekli, už vtedy školským deťom prisľúbil, že počas veľkonočnej spovede aj pre nich založí Braterstvo čnosti a nevinnosti, ktoré bude pre ne len ešte školou pripravujúcou do veľkého Braterstva Striezlivosti.

Čo im sľúbil, to aj vykonal. Celý týždeň pomocou patričných učiteľov pripravoval dietky naše ku sv. spovedi veľkonočnej a sv. prijímaniu, taktiež do toho Braterstva čnosti a nevinnosti, vyučujúc ich, že to bude pre ne ako stromková škola, v ktorej ako ešte mladé stromky budú pestované a štepené, aby svojim časom dobré a sladké ovocie prinášaly; že to bude ďalej pre ne ako sliedka a matka, ktorá ich ako ešte slabé kuriatka pred mnohými, čnosti a nevinnosti nepriateľmi, ako pred hltavými jastrabami, pod krýdlami svojimi skrývať a zohrievať, chrániť a brániť, pestovať a pre budúcnosť vychovávať bude, aby sa tak v tejto škole do Braterstva Striezlivosti pripravovať mohli a tak z nich statoční, učení, mravní, striezliví, Bohu a svetu milí údovia cirkvi a vlasti, spolu poriadni občania vyrástli, lebo kto sa v mladosti poriadnemu životu naučí, ten obyčajne až do staroby svojej statočným, šľachetným človekom zostane.

Po IV. nedeli veľkonočnej nasledujúci celý týždeň z obidvoch škôl deti pod vedením pp. učiteľov svojich s prednášaným križom v procesiach so spevom chodievaly do kostola ku sv. spovedi, kde po viacrazovom sv. prijímaní nižnanské deti počtom 97, medzi ktorými bolo zo Zemanskej Dediny 12 dietok, 8. mája a podbjelanské počtom 91 zase 11. mája slávne vstúpily do menovaného Braterstva, pričom sľúbily, že sa pobožne modlievať, do kostola a školy radi chodiť, tam uctive sa držať a pilne učiť, že rodičov, pp. učiteľov ako aj starších ľudí ctíť a poslúchať budú, že žiadneho pálenčeného nápeja piť nebudú do 16. roku, v ktorom veku do Braterstva Striezlivosti vstúpia; ďalej sľúbily, že od každého korheľa, jakožto najväčšieho uepriateľa čnosti a nevinnosti, sa odďalovať, ako aj od tých, ktorí bárs striezliví, by hanené, nestydaté reči hovorili, lebo také piesne spievali, sa vzdalovať budú a sami fiež z úst svojich ani žiadne hriešne, ani ošklivé reči, lebo piesne nevypustia, a konečne sľúbily, že jakonáhle sa zvečeri so západom slnka z akejkolvek zábavy domov sa vrátia a pred rodičov svojich sa ustanovia.

Bolo to dojmavé okamženie a srdce prenikajúca slávnosť, keď 198 školských detí tak slávne sa zrieklo tej otravnej pálenky, že od radosti až srdce nám plakalo, ktorí sme vtedy prítomní boli v kostole.

Po tejto slávnosti 36 dietok, ktoré v budúcom školskom roku už do opakujúcej školy prijdú, bolo prijaté do Arcibraterstva Božského Srdca Ježiša, ktoré v našej farnosti má vyše 200 údov.

Po odbavenej pobožnosti a slávnosti v kostole nasledovali v obidvoch školách protiliehovú prednášku,

ktoré deti s veľkou pilnosťou pozorovali a s tým ešte viac vo svojom predsavzatí potvrdené ostaly.

Ako uprimný priateľ dietok vrúčne vďaky vzdávam našemu pánu administrátorovi ako duchovnému otcovi, že aj naše deti tak pekne do poriadku priviedol, lebo z nich sa stanú opravdive striezliví, omnoho zdravší a silnejší ľudia, ako sme my, ktorí sme do nedávna, kým sme nesľubovali, tú pekelnú pálenku pili a radi v krémách vysedávali.

Pri tejto príležitosti vrúčne prosím všetkých rodičov, aby deťom svojim nikdy žiadneho pálenčeného nápoja nedávali, lebo to je najväčšia otrava pre ne, zvláštne matky nemlúvniatok nech ani samé pálenku nepijú, lebo skrže to svojim materinským mliekom už s tou otravou nakazia dietky svoje; taktiež kým sú ešte deti v nevyvinutom veku ani s vínom alebo pivom nech ich nenúkajú, lebo i tie nápoje sú škodlivé deťom, pre ktoré najlepší a najzdravší nápoj je voda a mlieko. Za to vás, milí rodičia, deti vaše budú nikdy požeňovať a za vás sa modliť, keď vy už v matke zemi budete odpočívať, že ste ich pálenkou neotrúvali a nenakazili, lež od mladosti k striezlivému životu naučili.

Taktiež uprimne napomínam a vyzývam všetkých slovenských katolíckych občanov, aby si svoje katolícke školy strážili, mileradi na ne obetovali a žiadnych výdavkov neľutovali, lebo niet krajšieho a svätejšieho cieľu okrem kostola, ako na školy katolícke obetovať, pokiaľ čia je škola, toho je aj budúcnosť, aby sme neobstáli tak, ako francúzski katolíci, ktorí nielen školy svoje utratili, ale im neznabohovia aj kostoly poodberali a na kasárne a vojenské magazíny obrátili! Udržiajte teda školy vaše katolícke v zákonitom poriadku, aby nikto nemal zádrapky do nich, pričom tiež aj učiteľom vašim riadne dávajte ich plat, ako horko-ťažko zaslúženú mzdu za to, že s vašimi dieťkami sa trápia.

Ako my dospelí farníci z Nižnej, Podbjela a Zemankej Dediny dali sme pekný príklad, akým spôsobom sa má pálenka, tá nešťastná čertovica pochovať, aby sa s ňou ľudia viac netrávili, tak teraz zase naše školské deti preukázali, ako sa treba od mladosti ku striezlivému a poriadnemu životu navýkať. Tento spôsob a prostriedok odporúča všetkým kresťanským rodičom a vychovávateľom

uprimný priateľ dietok.

* * *

Z Hrušován

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactný Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Kresťane».

Radosti, ale i žalosti plné veci musím ja čo verný ľudák svetu zvestovať. Radosti plné je to, že náš pán dekan dr. Janda 16 tisíc korún dali na základinu, aby u nás bola fara, aby tí starí, v robote zodraní ľudia nemuseli tak ďaleko chodiť, a aby zbožným dušiam umožneno bolo každodenne občerstviť svoju dušu ko-

stolnou pobožnosťou a častým prijímaním. Ale hľa, aj tu sú takí liberálnym duchom napáchnutí starí svetáci, ktorým sa toto nepáči tak, ako ani Kristus Pán sa kedysi napáčil potmehúdkym farizeom a od Boha odpúdeným saduceom. Darmo je, každá dobrá vec musí mať svojich zlomyseľných nepriateľov. Lenže beda takýmto vtákom neraz už na tomto, tým istejšie ale na druhom svete, kde upadnú do rúk prísne spravodlivého Boha. Nemunujem ich ešte verejne, lebo mám nádej, že budu pokánie činiť, že do seba vstúpia, že sa polepsia. Jestli by sa to ale nestalo, tak napichnem na špic pera tých tvrdohlavých, že až tak prašťať budú ich čierno liberálne kosti.

Siška.

Úplnú uctu zaslúži také pokračovanie, aké ctení čitatelia najdu v liste baróna Leva Freitag-Loringhofen, krajinského radcu, vezelského rytierskeho radcu skutočného štátneho radcu ruského (Arensberg, Kommandantenstrasse 5. Ostrov Ósel, gubernia Livland.) List tento zneje nasledovne: «Ohľadom mojich bližných považujem si za prísnu povinnosť, kde len možno vrele odporúčať výtečný Fellerov Elsa Fluid. Istého priateľa mojho zo žiackej doby, ktorý prítomne lekárom je v Petrohrade, upozornil som na tento výtečný liek a druhého petrohradského lekára, ktorý udrzuje tu piesočné kúpele, odporúčaním Fellerovho Elza Fluidu oslobodil som od ostreho lúpania v pleciach. Týmto lekárom nemohly pomôcť ich vlastné lieky. Fellerov Elsa Fluid pri nemocných upotrebuje aj istý lekár západného Pruska v meste Dancigu. Ku blahu mojich bližných prajem teda čo možno najrozsiahlejšie rozširovanie tohoto zvláštneho dorobu a zaslúženej slávy jeho dorábateľovi.» Cena jedného tuča flášiek na prábu 5 korún franko. K objednaníu u V. Eugena Felleru lekárnika, Stubica, Kostolná ulica 18. č. (Záhreb. st.)

Odkazy redakcie.

- B. M. B. Čislá vám chodia dľa vašej žiadosti.
F. K. K. Oddáme na príslušnom mieste. Zdravujte.
H. G. V. Bez podpisu nemožno upotrebiť.
S. R. P. Spomenuté nápady nezaslúžia odpovede.

Lahké perie do perín 5 kg.
K 9-60, lepšie
12 K, biele 18 K, snahobiele 30 K,
36 K, najjemnejšie 42 K, 48 K,
tvorí plné a najlahšie periny.
Veľká perina i s 2 poduškami od
16 K vyše. K dostaniu jedine u
firmy **D. Schnurmacher**
Domazlice 308. (Čechy.)
Vzorok a cenník tiež na hotové periny zdarma.
Zasielky franko a s poštovou dobierekou.

Kresťania, katolíci kupujte len u kresťanov.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 28. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová kor. 23:80—24:50
» stolnobelohradská, nová... « 23:70—24:30
» peštianska, nová « 23:70—24:30
« banátska, nová... .. « 23:70—24:30
Proso « ————
Raž prvotriedna « 21:25—21:45
« druhotriedna « 21:05—21:25
Jačmeň nový, prvotriedny kor. 20:40—21:00
Ovos prvotriedny « 19:40—19:80
« druhotriedny « 19:00—19:20
Kukurica « 18:30—18:60
Konopné sáme « 29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina kor. 200:00—210:00
« « lucerna « 110:00—136:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:80	13:50	17:20	16:80	16:60	16:40	16:20
		č.	7	7½	8		
		K.	15:80	15:00	10:40		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné kor. 15:60—15:80
« hrubé... .. « 15:70—15:90
Fazula veľká biela « 28:00—30:00
Fazula strakavá « 23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele « ————
« « ružové « ————
« « žlté « ————
Hrach lúpaný » 29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý « 30:00—32:00
Šošovica čistá « 40:00—63:00
Rasca (kmin) « 81:00—81:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fumánsky, krištálový ... kor. 48:00—48:00
« « White-Star (***) « 43:00—43:00
Cukor v klobúkoch « 96:50—97:00
« kockový « 98:50—99:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill « 73:00—73:50

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 153:00—154:00
Slanina mestská 4-kusová ... « 130:00—131:00
« « 3-kusová « 135:00—136:00

A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1912. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.				Érvényes 1912. május hó 1-től.				A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.							
vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	vonat-szám	óra	perc	vonat-neve	honnan			
Délelőtt				Délelőtt				Délelőtt							
1110	5:40	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	512	2:40	sz. v.	Szolnok	339	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	325	2:15	sz. v.	Hatvan
810	5:50	«	Hatvan	1202	2:45	gy. v.	Szabadka, Sarajevo	645	5:20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárad	1501	2:30	gy. v.	Poprád-Felka, Kassa
302	6:25	gy. v.	Ruttká, Berlin	1902	2:55	«	Tapolca, Eszék	309	5:30	sz. v.	Hatvan	919	2:40	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass
22	6:30	sz. v.	Bicske	904	3:20	«	Belgrád, Konstantin.	1905	5:30	«	Eszék, Tapolca	23a	3:00	«	Torbágy
3	6:40	«	Wien, Graz, Sopron	512(II ⁴)	3:25	«	Nagykátá	609	5:45	«	Brassó, Arad	519	3:10	«	Nagykátá
1502	6:45	gy. v.	Kassa, Csorba	1016	3:30	sz. v.	Paks	909	5:45	«	Sofia, Bród, Belgrád	327	4:20	«	Pécel
1512	6:55	sz. v.	Kassa Csorba	18	4:25	«	Komárom	19	5:55	«	Torbágy	329	5:25	«	Gödöllő
1002	7:00	gy. v.	Fiume, Torino, Róma	322	4:25	«	Gödöllő	313	6:00	«	Pécel	507	6:15	«	Brassó, Debrecen
602	7:05	«	Pécs, Vinkovce	606	5:00	gy. v.	Arad, Bukarest	17	6:05	«	Komárom	15	6:20	«	Győr
906	7:10	«	Arad, Brassó	410	5:10	sz. v.	Miskolc	1707	6:15	«	Stanislau, M.-Sziget	1501 ¹⁾	6:25	gy. v.	Poprád-Felka, Kassa
402	7:20	«	Belgrád, Sofia, Sarajevo	6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely, Gödöllő	11	6:25	«	Wien	3	6:35	«	Wien, Graz
702	7:30	«	(Stryj), Lemberg, (Máramarossziget)	324	5:20	sz. v.	Nagykátá, Szolnok	1505	6:30	gy. v.	Poprád-Felka, Kassa	1705	7:00	sz. v.	Stanislau, M.-Sziget
1302	7:25	«	Fehring, Graz, Trieszt	514 ⁴⁾	5:40	«	Ruttká, Berlin	407	6:50	sz. v.	Lemberg, Stryj, Kassa	907	7:20	«	Sofia, Belgrád, Bród
312	7:30	sz. v.	Gödöllő	308	5:55	«	Kunszentmiklós, Tass	1007	6:50	«	Fiume	607	7:25	«	Bukarest, Arad
908	7:45	«	Belgrád, Sofia, Vinkovce	920	6:05	«	Zágráb, Fiume, Róma, Napoly	315	7:00	«	Gödöllő	421	7:35	v. v.	Szerencs
608	7:50	«	Arad, Brassó	1004	6:15	gy. v.	Kolozsvár, Brassó	1305	7:10	«	Graz, Fehring	305	7:45	sz. v.	Berlin, Ruttká
1102 ¹⁾	8:05	gy. v.	Balatonfüred, Tapolca	510	6:15	sz. v.	Pécel	509	7:20	«	Brassó, Kolozsvár	25	7:50	«	Bicske
406	8:10	sz. v.	Munkacs, Lawoene	326	6:25	«	Hatvan	917a	7:25	«	Kunszentmiklós, Tass	1109	8:05	«	Tapolca, Balatonfüred
508	8:20	«	Kolozsvár, Brassó	920a	6:45	«	Kunszentmiklós-Tass	317	7:30	«	Gödöllő	677(II ²)	8:10	«	Nagykátá
1906	8:25	«	Tapolca, Eszék, Bród	28	7:00	«	Bicske	319	7:40	«	Hatvan	1009	8:15	«	Fiume, Bród
306	8:35	«	Ruttká, Berlin	516	7:15	«	Szolnok	319	7:40	«	Hatvan	405	8:20	«	Lavone, Máramarossziget
1706	8:55	«	M.-Sziget, Stanislau	16	7:20	«	Győr, Triest	21	7:45	«	Bicske	329a ²⁾	8:35	«	Gödöllő
2	9:20	gy. v.	Wien, Sopron	332	7:35	«	Hatvan	1003	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	9	8:45	«	Wien, Graz
22a	9:30	sz. v.	Torbágy	1006	7:40	gy. v.	Zágráb, Fiume	911	8:10	sz. v.	Sarajevo, India	1511	8:50	«	Csorba, Kassa
1508 ³⁾	9:35	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka	1708	7:45	sz. v.	M.-Sziget, Stanislau	1513	8:15	«	Csorba, Kassa	27	9:00	«	Bicske
918	10:00	sz. v.	Kunszentmiklós-Tass	1514	8:00	«	Kassa, Csorba	1015	8:20	«	Paks	331	9:10	«	Pécel
520	10:05	«	Nagykátá	910	8:00	«	India, Sarajevo	515	8:35	«	Bukarest, Kolozsvár	1907	9:15	«	Vinkovce, Pécs
24	11:55	«	Bicske	1908	8:25	«	Pécs, Bród	321	8:45	«	Hatvan	603	9:20	gy. v.	Brassó, Arad
314a ³⁾	12:00	«	Gödöllő	334	8:40	«	Gödöllő	13	9:20	«	Győr	29 ⁴⁾	9:28	sz. v.	Trieszt, Torbágy
			Délután.	518 ⁵⁾	9:00	«	Szolnok	307	9:25	«	Berlin, Ruttká	303	9:35	gy. v.	Berlin, Ruttká
612	12:20	«	Arad, Tóvis, M.-Sziget	1306	9:15	«	Győr, Graz	1005	9:35	gy. v.	Fiume, Tapolca	1001	9:35	«	Róma, Fiume, Pécs
1008	12:20	«	Fiume, Róma, Eszék	610	9:30	«	Arad, Brassó	913	9:55	sz. v.	Szabadka	915	9:45	sz. v.	Kiskörös
314	12:30	«	Hatvan	1506	10:00	gy. v.	Kassa, Csorba	5	10:05	gy. v.	(Bruck-Királyhida, Szombath., Sopron	403	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
10	12:30	«	Szombathely, Wien	336	10:05	sz. v.	Pécel	409	10:20	sz. v.	Miskolc	905	10:00	«	Sofia, Belgrád
914	12:45	«	Újvidék, Sarajevo	912	10:10	«	Bród, Belgrád, Sofia	23	10:45	«	Bicske	1303	10:10	«	Graz, Triest
24a ³⁾	1:00	«	Bicske	1010	10:25	«	Fiume, Tapolca	605	11:30	gy. v.	Arad	333	10:25	sz. v.	Gödöllő
1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka	408	10:25	«	Kassa, Csorba, Lemberg				515	10:40	«	Segesvár, Kolozsvár	
316	1:30	sz. v.	Gödöllő	12	10:55	«	Szombathely, Wien				1503	10:50	gy. v.	Tapolca, Balatonfüred	
1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz	338	11:10	v. v.	Ruttká, Poprád-Felka				1101 ⁶⁾	11:00	«	Csorba, Kassa	
604	2:00	«	Arad, Bukarest	614	11:25	sz. v.	Arad, Debrecen				25a ⁷⁾	11:10	sz. v.	Bicske	
4	2:05	«	Wien, Paris	422	11:35	v. v.	Kassa				335 ⁸⁾	11:20	«	Hatvan	
404	2:10	«	S.-aljaúj, Lemberg, Kassa												
916	2:15	sz. v.	Kiskörös	A vonatok indúlása Budapest-Józsefvárosról. Délután.											
304	2:20	gy. v.	Ruttká, Berlin	330	7:05	sz. v.	Gödöllő								
318	2:25	sz. v.	Hatvan												
320	2:30	«	Pécel												
26	2:30	«	Bicske												

1) Junius 1-től közlekedik. 2) Junius 15-től bezarolag szept. 15-ig. 3) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól szept. 15-ig. 4) Csak vasár- és ünnepnapokon közl. 5) Nagykatáról Szolnokig csak szombaton közl. 6) Csak szombaton közlekedik.

1) Junius 15-től bez. szept. 15-ig. 2) Csak vasár- és ünnepn. 3) Vasár- és ünnepn. május 16-tól bez. szept. 15-ig. 4) Torbágytól Kelenföldi: csak vasár- és ünnepnap előtti köznapon. 5) Junius 1-től. 6) Csak hétfőn, ha hétfő ünnep a következő közn.

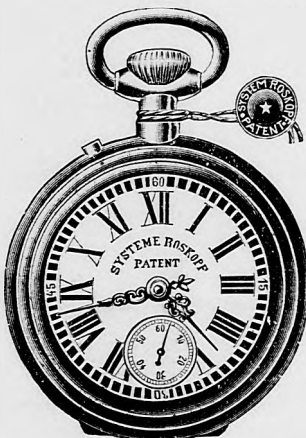
Peňaze usporí Majetok napredaj

každý z príležitosti potrebných článkov ako sú: vačkové hodinky, budičky, pendle a hodiny k postaveniu dórby z ocele, z kože, náčimie k fajčeniu, toalety, zbraň atď. žiada si moj hlavný cenník so 4000 vyobrazením, ktorý na žiadosť každému zdarma a franko posielam prvá dielňa na hodiny čís. a král. dvorný zasielca

Hanns Konrad
Brüx č. 2847. (Čechy).

Vjednom meste v Prešporskej stolici je 160 jutár veľký majetok, pôda v prvej klasy rovnej polohy i s dobrými staviskami pre viac gazdov súci, z voľnej ruky skrz starého majetníka za dobrých podmienok na predaj. Blížšiu zprávu sdeli gazdovský úrad vo dvore Konyha Presporská stolica.

K 4.— s niklovou retiazkou, obveskom a koženým vreckom

koštujú moje echt americké antimagnetické Roskopf systému, patent Anker remontoir hodinky č. 99 s plombou v dobrom niklovom zatvorke s ručičkami sekund, patent emaillovaným číselníkom, presne repassované a regulované s trojročnou zárukou na písne K 4.—

Č. 99 1/2. Tieže hodinky s niklovanou retiazkou, ovesníkom a koženým vreckom v zátvorke na čierne oxidovanom z ocele K 4.—

Žiadne riziko, výmena povolená alebo návrat peňazi. — Rozposielam s poštovou dobierkou prvá dielňa hodníek

Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zasielca

Brüx, číslo 2825. (Čechy.)

Hlavný cenník na žiadosť každému zdarma a franko.

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielam 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“—LABORATORIUM, Győr, Baross-út.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.

Lačné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

38, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného cinovatu 1 dobre naplnená per.na, alebo 1 zpodná perina 1-0 cm. dlhá 118 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovueme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a návratie dovoluje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).**

Najlepší český pramen k objednaníu.

Lačné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

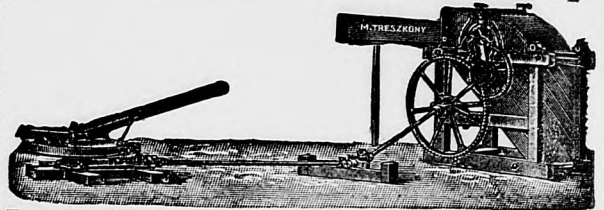
Hotové posteje

z hustej tkny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mätkým perim 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovú dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)

Pánom rol'nikom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje.

Páni rolníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľke peniaze za dovozné a pritom neobdržíte stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nižie podpísaného dobre, dokonale silné, trvace a ľahko idúce, pod zárukou. **Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.**

Mláfačky. Žentúre. Rajtáre. Sečkovice. Srotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hrače. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, ľorievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kóry a lúpanie kukurice atď.

Obrazkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň, strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje V BYTČI (Nagybicsce).

Rušeň!

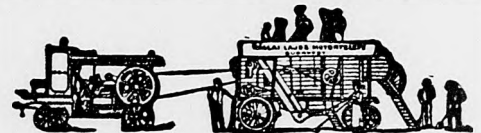
!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvielej **Ludvika Kállai** elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlatebny stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtáre, stroje k mláteniu a ku siatiu atď.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provádzanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevzeme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kertlet Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osóhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolené požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovernenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.